

Hướng dẫn giải và trả lời câu hỏi trong bài Ôn tập lớp 7 trang 30 Tập 1 bộ sách Chân trời sáng tạo chính xác nhất, mời các em học sinh và phụ huynh tham khảo.

### Soạn Ngữ văn lớp 7 Bài: Ôn tập trang 30 (Chân trời sáng tạo)

#### Câu 1 (trang 30 Ngữ văn lớp 7 Tập 1 SGK)

Chỉ ra một số điểm giống và khác nhau giữa hai văn bản sau bằng cách điền vào bảng dưới đây (làm vào vở):

Văn bản                      Lời của cây      Sang thu

#### Phương diện so sánh

Điểm giống nhau (nội dung, nghệ thuật,...)

Điểm khác nhau (nội dung, nghệ thuật,...)

Trả lời:

Văn bản	Lời của cây	Sang thu
<b>Phương diện so sánh</b>		
Điểm giống nhau (nội dung, nghệ thuật,...)	<p>- Nội dung:</p> <p>+ Đề tài miêu tả vẻ đẹp của thiên nhiên quan cách cảm nhận tinh tế, thú vị của nhà thơ</p> <p>+ Đề tài gửi gắm tình yêu, sự trân trọng với thiên nhiên, đất nước của nhà thơ</p> <p>+ Đề tài gửi gắm những thông điệp ý nghĩa</p> <p>- Nghệ thuật:</p>	

	<p>+ Sử dụng các biện pháp nhân hoá, ẩn dụ, so sánh để miêu tả hình tượng thiên nhiên đầy hấp dẫn, ấn tượng</p> <p>+ Hình ảnh thơ gần gũi, giản dị, trong sáng</p>	
Điểm khác nhau (nội dung, nghệ thuật,...)	<p>- Thể hiện quá trình lớn lên của hạt mầm; ý nghĩa của cây cối với cuộc sống của con người</p> <p>- Thể thơ bốn chữ</p> <p>- Giọng điệu dí dỏm, tự nhiên, hồn nhiên, ngây thơ</p>	<p>- Thể hiện những thay đổi vô cùng tinh tế của thiên nhiên đất trời khi giao mùa (sang thu); gửi gắm những chiêm nghiệm, suy nghĩ về đời người, cuộc sống...</p> <p>- Thể thơ năm chữ</p> <p>- Giọng điệu suy tư, sâu lắng, chiêm nghiệm</p>

**Câu 2 (trang 30 Ngữ văn lớp 7 SGK Tập 1)**

Nhận xét về thể thơ, vần, nhịp của khổ thơ sau:

Chùng như thu gấp ghé

Trong hương vườn dâu dây

Khói lam chiều rất nhẹ

Sông vừa voi vừa đây

(Tạ Hữu Yên, Sang mùa)

**Trả lời:**

- Thể thơ: năm chữ
- Vận chân: ghé – nhẹ; đây – đây
- Nhịp 3/2

**Câu 3 (trang 30 Ngữ văn SGK lớp 7 Tập 1)**

Đọc đoạn văn sau và cho biết có thể lược bỏ ba từ được gạch dưới không. Vì sao?

“Lần ấy, khi con voi xuống làng thì người quản tượng không còn nữa. Không thấy ông ra đón ở đầu làng, con voi rảo bước về nhà. Nó quỳ xuống giữa sân, rống gọi, rên rì mãi mà vẫn không thấy người quản tượng đi ra.”

(Vũ Hùng, Ông Một)

Từ đó cho biết phó từ đảm nhận chức năng gì?

**Trả lời:**

- Không thể lược bỏ các từ: **mãi, vẫn, không** vì sẽ làm thay đổi ý nghĩa của câu văn.
- Chức năng của phó từ:  
  
+ Phó từ là các từ ngữ luôn đi liền với các từ loại khác là tính từ, động từ và trạng từ với tác dụng bổ sung, giải thích rõ hơn ý nghĩa của các từ mà nó đi kèm.

+ Các ý nghĩa mà phó từ có thể bổ sung cho các từ ngữ khác mà nó đi kèm là ý nghĩa về mối quan hệ thời gian, mức độ, sự tiếp diễn tương tự, khả năng, phủ định, khẳng định, kết quả, hướng,...

**Câu 4 (trang 30 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1)**

Em rút ra được bài học gì khi làm một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ?

**Trả lời:**

- Các bài thơ giúp bộc lộ tình cảm, cảm xúc của em một cách chân thành, ấn tượng và độc đáo.
- Làm thơ như một cách để rèn luyện, nuôi dưỡng cảm xúc tích cực cũng như trau chuốt kỹ năng dùng từ, sáng tạo cách diễn đạt...
- Nắm được cách làm một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ; hiểu những quy định chung của một bài thơ bốn / năm chữ.

**Câu 5 (trang 30 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1 - CTST)**

**Hãy chọn một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ mà em yêu thích và viết đoạn văn chia sẻ cảm xúc của mình về bài thơ đó.**

**Trả lời:**

- Bài thơ “Chuyện cổ tích về loài người”

Trời sinh ra trước nhất  
Chỉ toàn là trẻ con  
Trên trái đất trụi trần  
Không đáng cây ngọn cỏ.

Mặt trời cũng chưa có  
Chỉ toàn là bóng đêm

Không khí chỉ màu đen  
Chưa có màu sắc khác.

Mắt trẻ con sáng lắm  
Nhưng chưa thấy gì đâu?

Mặt trời mới nhô cao

Cho trẻ con nhìn rõ

Màu xanh bắt đầu cỏ

Màu xanh bắt đầu cây

Cây cao bằng gang tay

Lá cỏ bằng sợi tóc

Cái hoa bằng cái cúc

Màu đỏ làm ra hoa

Chim bấy giờ sinh ra

Cho trẻ nghe tiếng hót

Tiếng hót trong bằng nước

Tiếng hót cao bằng mây

Những làn gió thơ ngây

Truyền âm thanh đi khắp

Muốn trẻ con được tắm

Sóng bắt đầu làm sông

Sông cần đến menh mông

Biển có từ thuở đó

Biển thì cho ý nghĩ

Biển sinh cá sinh tôm

Biển sinh những cánh buồm

Cho trẻ con đi khắp.

Đám mây cho bóng rợp

Trời nắng mây theo che

Khi trẻ con tập đi  
Đường có từ ngày đó.

Nhưng còn cần cho trẻ  
Tình yêu và lời ru  
Cho nên mẹ sinh ra  
Để bé bỏng chăm sóc  
Mẹ mang về tiếng hát  
Từ cái bóng cái bang  
Từ cái hoa rất thơm  
Từ cánh cò rất trắng  
Từ vị gừng rất đắng  
Từ vết lấm chưa khô  
Từ đầu nguồn cơn mưa  
Từ bãi sông cát vắng...

Biết trẻ con khao khát  
Chuyện ngày xưa, ngày sau  
Không hiểu là từ đâu  
Mà bà về ở đó  
Kể cho bao chuyện cổ:  
Chuyện con cóc, nàng tiên  
Chuyện cô Tấm ở hiền  
Thằng Lý Thông ở ác...  
Mái tóc bà thì bạc  
Con mắt bà thì vui  
Bà kể đến suốt đời  
Cũng không sao hết chuyện.

Muốn cho trẻ hiểu biết  
Thế là bố sinh ra

Bố bảo cho biết ngoan  
Bố dạy cho biết nghĩ  
Rộng lắm là mặt bể  
Dài là con đường đi  
Núi thì xanh và xa  
Hình tròn là trái đất...

Chữ bắt đầu có trước  
Rồi có ghé có bàn  
Rồi có lớp có trường  
Và sinh ra thầy giáo...  
Cái bảng bằng cái chiếu  
Cục phấn từ đá ra  
Thầy viết chữ thật to  
“Chuyện loài người” trước nhất.

- Đoạn văn chia sẻ cảm xúc:

## **Hãy chọn một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ mà em yêu thích và viết đoạn văn chia sẻ - mẫu 1**

“Chuyện cổ tích về loài người” của Xuân Quỳnh là một bài thơ đã mang đến cho em những ấn tượng vô cùng sâu sắc. Khi đọc tác phẩm, chúng ta cảm thấy cách lý giải nguồn gốc loài người của tác giả thật thú vị. Dưới hình thức một bài thơ, nhưng tác phẩm lại giàu tính tự sự, giống như một câu chuyện được kể lại theo trình tự thời gian. Trước hết tác giả khẳng định trời sinh ra trước tiên là trẻ em. Sau đó, để trẻ em có được một môi trường sống thật tốt, mới có sự ra đời của những sự vật khác trên trái đất. Ở đây, nhà thơ đã sử dụng những hình ảnh miêu tả sinh động để giúp người đọc hiểu hơn về sự ra đời của thiên nhiên. Kế tiếp là sự ra đời của mẹ giúp trẻ em cần có tình yêu thương, sự chăm sóc. Bà được sinh ra để giáo dục trẻ em về những giá trị truyền thống, đạo đức tốt đẹp. Còn bố được sinh ra để dạy trẻ em thêm hiểu biết, trưởng thành. Cuối cùng trường lớp là nơi trẻ em đến để học tập, vui chơi còn thầy giáo là người dạy dỗ trẻ em ở đó. Có thể khẳng

định, với bài thơ này, Xuân Quỳnh muốn gửi gắm tình yêu thương của Xuân Quỳnh dành cho trẻ em.

## **Hãy chọn một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ mà em yêu thích và viết đoạn văn chia sẻ - mẫu 2**

Bài thơ "Con chim chiền chiện" được nhà thơ Huy Cận viết vào năm 1967, in trong tập "Hai bàn tay em". Khung cảnh thiên nhiên bao la, tươi đẹp là tấm nền để cánh chim bay cao vút trong không gian, cất cao tiếng hót ngọt ngào. Chiền chiện là cánh chim của bầu trời cao xanh, là chim của đồng quê mang tình thương mến, chim càng bay cao tiếng hót càng trong veo. Cánh chim chiền chiện tung bay là cánh chim tự do trên bầu trời quê hương đất nước. Hình ảnh con chim chiền chiện tự do bay lượn giữa không gian cao rộng được vẽ lên qua những từ ngữ, hình ảnh đầy ấn tượng. Tiếng hót của chim chiền chiện đã mở ra một khung cảnh bình yên, tươi đẹp cho đất nước, làm say mê lòng người đọc. Bài thơ không chỉ là miêu tả khung cảnh quê hương, đất nước tươi đẹp dưới tiếng hót, dưới cánh chim chiền chiện mà qua đó còn bộc lộ tình yêu đất nước, yêu thiên nhiên của tác giả, là khao khát về một cuộc sống tự do, hòa bình.

## **Hãy chọn một bài thơ bốn chữ hoặc năm chữ mà em yêu thích và viết đoạn văn chia sẻ - mẫu 3**

Bài thơ Sang Thu của tác giả Hữu Thỉnh là một trong những bài thơ tôi ấn tượng sâu sắc nhất bởi cách nhìn đầy tinh tế của tác giả khi miêu tả cảnh sắc thiên nhiên trong khoảnh khắc giao mùa. Với khổ thơ đầu tiên, tôi như thấy mình ở trong không gian nơi vườn thôn, ngõ xóm với sự lan tỏa của hương ổi và cái se lạnh của gió nhờ động từ "phả". Đồng thời, với thủ pháp nhân hóa sương "chùng chình", tôi thấy được sự quán quýt, chậm chạp của sương. Tất cả đã làm nên sự giao thoa của tạo vật khiến cho tôi không khỏi ngỡ ngàng và xao xuyến. Có thể thấy, hình ảnh đất trời thu sang trong không gian dài, rộng cao, đã được bộc tả rõ nét hơn qua những câu thơ ở khổ 2 bằng nghệ thuật nhân hóa: sông "dềnh dàng", chim "vội vã", đám mây "vắt nửa mình sang thu". Kết lại bài thơ bằng khổ 3 với đầy suy tư của tác giả, ông đã khéo léo sử dụng các thủ pháp nhân hóa "sấm bất ngờ", "hàng cây đứng tuổi" và thủ pháp ẩn dụ hàng cây - con người. Bài thơ đã đem lại sự lắng



động đến với người đọc, đầy băng khuâng, cảm xúc, gợi bao suy nghĩ về đời người lúc sang thu. Qua đó, đã giúp tôi có cái nhìn chiêm nghiệm về cuộc đời con người.

**Câu 6 (trang 30 SGK Ngữ văn 7 Tập 1)**

Vì sao khi tóm tắt ý chính do người khác trình bày ta nên dùng từ khoá, các kí hiệu và sơ đồ?

**Trả lời:**

- Vì khi dùng từ khoá, kí hiệu và sơ đồ sẽ không chỉ trình bày được đúng và đủ những ý mà người khác trình bày mà còn đảm bảo sự ngắn gọn, khoa học và ấn tượng, hấp dẫn

**Câu 7 (trang 30 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1)**

Việc quan sát, lắng nghe, cảm nhận thế giới tự nhiên có ý nghĩa như thế nào đối với cuộc sống của chúng ta?

**Trả lời:**

- Giúp ta cảm nhận được những vẻ đẹp của cuộc sống, từ đó thêm yêu và trân trọng cuộc sống của chính mình

- Mang đến cho con người những cảm xúc tích cực

- Hình thành lối sống tích cực, yêu thương và chan hoà hạnh phúc